

Neovisno povjerenstvo za praćenje uvjeta boravka u zavodima,
postupanje i poštivanje ljudskih prava osoba nad kojima se izvršavaju kaznene sankcije
i druge mjere koje je izrekao u kaznenom postupku Sud Bosne i Hercegovine,
strani sudovi za djela predviđena Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine
ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica Bosna i Hercegovina
ili drugi sud sukladno zakonu Bosne i Hercegovine

Broj: 05/6-50-15-27-22-5/25

Sarajevo, 11.3.2025.

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

ZASTUPNIČKI DOM
DOM NARODA

5

PRIMLJENO: 12-03-2025			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01.02	50-15	675/25	

PREDMET: Izvješće o radu za 2024. godinu, dostavlja se.-

Poštovani,

Na temelju članka 52. stavak (11) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni pročišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", broj 22/16) i članka 11. stavak (g) Poslovnika o radu Neovisnog povjerenstva za praćenje uvjeta boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava osoba nad kojima se izvršavaju kaznene sankcije i druge mjere koje je izrekao u kaznenom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica Bosna i Hercegovina ili drugi sud sukladno zakonu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 23/11), dostavljam vam Izvješće o radu za 2024. godinu na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

1. Naslovu
2. a/a

Nezavisna komisija za praćenje uslova boravka u zavodima,
postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije
i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine,
strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine
ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina
ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine

Broj: 05/6-50-15-27-22-4/25

Sarajevo, 24. 2. 2025.

IZVJEŠTAJ

**o radu Nezavisne komisije za praćenje uslova boravka u zavodima,
postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične
sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i
Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i
Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i
Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine
za 2024. godinu**

Februar 2025. godine

S A D R Ź A J

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE	3
POGLAVLJE II. NADLEŽNOSTI NEZAVISNE KOMISIJE	5
POGLAVLJE III. IZVRŠENJE ZADATAKA IZ NADLEŽNOSTI NEZAVISNE KOMISIJE U 2024. GODINI	6
Odjeljak A. Realizacija zadataka održavanjem sjednica Nezavisne komisije	7
1. Usvajanje Izvještaja o radu Nezavisne komisije za 2023. godinu.....	7
2. Finansijsko poslovanje Nezavisne komisije.....	8
Odjeljak B. Najavljene i nenajavljene posjete Nezavisne komisije	9
1. Nenajavljena posjeta Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH od 22. 2. 2024.	9
2. Najavljena posjeta Kazнено-popravnom zavodu Tuzla od 24. 4. 2024.	13
3. Najavljena posjeta Kazнено-popravnom zavodu Istočno Sarajevo „Kula“ od 10. 7. 2024.	17
4. Nenajavljena posjeta Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH od 19. 8. 2024.	19
5. Nenajavljena posjeta Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH od 29. 10. 2024.	22
Odjeljak C. Javnost rada	25
Odjeljak D. Administrativno-tehnička podrška u radu	26

POGLAVLJE IV. PREPORUKE.....26

Na osnovu člana 52. stav (11) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16) i člana 2. stav (6) Poslovnika o radu Nezavisne komisije za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine, Nezavisna komisija za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine, na 22. sjednici, održanoj 24. 2. 2025, usvojila je i Parlamentarnoj skupštini BiH podnosi sljedeći

I Z V J E Š T A J

o radu Nezavisne komisije za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine za 2024. godinu

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Nezavisna komisija za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Nezavisna komisija) uspostavljena

je u skladu s članom 41a. stav 2. Zakona BiH o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera („Službeni glasnik BiH“, br. 13/05, 53/07, 97/07, 37/09 i 100/13) kao nezavisno tijelo Parlamentarne skupštine BiH.

Nezavisna komisija ima pet članova koji su imenovani na mandat od pet godina odlukom Parlamentarne skupštine BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 46/23 i 79/24), i to:

1. Zlatko Brkić,
2. Azra Alajbegović,
3. Nemanja Kovačević,
4. Adis Drnda i
5. Negosava Stjepanović.

S obzirom na to da je Zoran Petrović, drugi zamjenik predsjednika Nezavisne komisije, podnošenjem ostavke razriješen dužnosti člana Nezavisne komisije (Odluka o razrješenju dužnosti člana Nezavisne komisije za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica BiH ili drugi sud u skladu sa zakonom BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 81/23)), Parlamentarna skupština BiH je u 2024. godini pokrenula i okončala proceduru izbora novog člana Nezavisne komisije.

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je na 18. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 21. maja 2024. godine, i na 15. sjednici Doma naroda, održanoj 12. novembra 2024. godine, donijela Odluku o izboru jednog člana Nezavisne komisije za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine, broj: 01,02-34-1-731/24 od 12. 11. 2024. Ovom odlukom, koja je stupila na snagu objavom u „Službenom glasniku BiH“, broj 79/24 od 19. 11. 2024, Negosava Stjepanović imenuje se za člana Nezavisne komisije za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje

ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine.

Nezavisna komisija je u svom radu nezavisna u okviru važećih domaćih propisa i međunarodnopravnih instrumenata. Svi nadležni organi, institucije i ustanove u Bosni i Hercegovini, pravna i fizička lica dužni su Nezavisnoj komisiji dati sve podatke i informacije, osigurati i dati sve materijale značajne za njen rad, te pružiti svu neophodnu pomoć potrebnu za nesmetano i zakonito postupanje Nezavisne komisije iz njenog djelokruga. Nezavisna komisija djeluje isključivo na profesionalnim osnovama, ne zastupajući, ne štiteći niti podrivajući interese bilo koje političke stranke, registrirane organizacije ili udruženja ili bilo kojeg konstitutivnog naroda ili pojedinca u Bosni i Hercegovini. Članovi Nezavisne komisije rade na sjednicama i operativno na terenu u kazneno-popravnim i drugim ustanovama na teritoriji BiH, u kojima su zatvorena ili pritvorena lica.

O pitanjima iz svoje nadležnosti Nezavisna komisija donosi godišnji plan rada, finansijski plan rada, godišnji izvještaj o radu, izvještaj o stanju i činjenicama koje su utvrđene nakon posjete i kontrole u zavodima (ustanovama), odluke, zaključke i druge akte u skladu sa zakonom i svojim poslovníkom.

POGLAVLJE II. NADLEŽNOST NEZAVISNE KOMISIJE

U skladu s članom 52. stav (1) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16) te članom 10. Poslovnika o radu Nezavisne komisije („Službeni glasnik BiH“, broj 23/11), osnovna nadležnost Nezavisne komisije je praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i ostvarivanje ljudskih prava lica koja izdržavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud BiH, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom BiH ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica BiH ili drugi sud u skladu sa zakonom BiH.

Nezavisna komisija može pratiti rad zavoda samostalno ili u saradnji sa inspektorskim i drugim nadzornim tijelima. Također, može sarađivati s međunarodnim i drugim ustanovama ovlaštenim za praćenje i ostvarivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda u skladu sa zakonima i odgovarajućim međunarodnim dokumentima.

Nezavisna komisija daje preporuke nadležnim organima BiH s ciljem poboljšanja standarda smještaja, poboljšanja postupanja i poštivanja ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije ili druge mjere, daje prijedloge i primjedbe koje se odnose na postojeće zakone ili druge propise zasnovane na zakonu iz oblasti izvršenja krivičnih sankcija, obavlja povjerljive razgovore s pritvorenima ili zatvorenima, nakon obavljene posjete dostavlja izvještaje upravniku zavoda i Ministarstvu pravde BiH, prikuplja, obrađuje i potražuje podatke iz svoje nadležnosti, kao i druge radnje iz oblasti nezavisnog praćenja u skladu s članom 52. stav (7) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16).

Svi zatvorenici i pritvorenici iz nadležnosti Suda BiH su s 31. 12. 2020. premješteni u Zavod za izvršenje krivičnih sankcija pritvora i drugih mjera BiH.

Međutim, još uvijek nije riješen problem premještaja zatvorenica i pritvorenica koje su raspoređene po entitetskim zatvorima u BiH. Zatvorenice i pritvorenice s teritorije Federacije BiH su smještene u Kazneno-popravnog zavodu Tuzla, a zatvorenice i pritvorenice s teritorije Republike Srpske u Kazneno-popravnog zavodu Istočno Sarajevo „Kula“.

POGLAVLJE III. IZVRŠENJE ZADATAKA IZ NADLEŽNOSTI NEZAVISNE KOMISIJE U 2024. GODINI

S ciljem preduzimanja odgovarajućih radnji ili mjera, u skladu s članom 52. stav (11) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16), Nezavisna komisija podnosi godišnji izvještaj o radu Parlamentarnoj skupštini BiH i Ministarstvu pravde BiH.

U ovom izvještajnom periodu Nezavisna komisija realizirala je planirane aktivnosti održavanjem sjednica Nezavisne komisije, kao i nenajavljenim posjetama Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH, najavljenom posjetom Kazneno-popravnog zavodu Tuzla i najavljenom posjetom Kazneno-popravnog zavodu Istočno Sarajevo „Kula“.

Nezavisna komisija je tokom čitave 2024. godine zaprimala pritužbe zatvorenika koje su razmatrane na sjednicama Nezavisne komisije, a koje su zahtijevale pismenu korespondenciju s odgovarajućim kazneno-popravnim zavodima i nadležnim ministarstvima.

Odjeljak A. Realizacija zadataka održavanjem sjednica Nezavisne komisije

Od 1. 1. 2024. do 31. 12. 2024. Nezavisna komisija održala je 12 sjednica:

8. sjednica	29. 1. 2024.	od 17 sati
9. sjednica	22. 2. 2024.	od 17 sati
10. sjednica	25. 3. 2024.	od 17 sati
11. sjednica	24. 4. 2024.	od 17 sati
12. sjednica	28. 5. 2024.	od 17 sati
13. sjednica	6. 6. 2024.	od 17 sati
14. sjednica	10. 7. 2024.	od 17 sati
15. sjednica	19. 8. 2024.	od 17 sati
16. sjednica	16. 9. 2024.	od 17 sati
17. sjednica	29. 10. 2024.	od 17 sati
18. sjednica	6. 11. 2024.	od 17 sati
19. sjednica	9. 12. 2024.	od 17 sati

Na ovim sjednicama Nezavisna komisija razmatrala je i usvojila ukupno 63 tačke dnevnog reda i 27 podtački. Obradena su i pripremljena 62 akta i predmeta koji su otpremljeni na određene adrese (uprave KPZ-a, Ministarstvo pravde BiH, entitetska ministarstva pravde, određeni zatvorenici i pritvorenici u KPZ-ima i sl). Također, Nezavisna komisija je u izvještajnom periodu razmatrala i pristigle pritužbe zatvorenika i pritvorenika iz nadležnosti ovog tijela, kojih je u izvještajnom periodu bilo ukupno 15, što je zahtijevalo pismenu korespondenciju sa Zavodom za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH, Ministarstvom pravde BiH te zatvorenicima i pritvorenicima.

Nezavisna komisija je na 19. sjednici, održanoj 9. 12. 2024, a u skladu s članom 11. tačka c) Poslovnika o radu Nezavisne komisije, usvojila Plan rada Nezavisne komisije za 2025. godinu.

1. Usvajanje Izvještaja o radu Nezavisne komisije za 2023. godinu

Nezavisna komisija je na 9. sjednici, održanoj 22. 2. 2024, usvojila i Parlamentarnoj skupštini BiH podnijela Izvještaj o radu Nezavisne komisije za 2023. godinu.

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH je dopisom broj: 01-50-1-15-18/24 od 21. 5. 2024. obavijestio ovo tijelo da je na 18. sjednici, održanoj 21. 5. 2024, usvojio Izvještaj o radu Nezavisne komisije za 2023. godinu, zajedno s preporukama sadržanim u Izvještaju.

Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, dopisom broj: 02-50-6-16-15/24 od 14. 11. 2024, obavijestio je ovo tijelo da je na 15. sjednici, održanoj 12. 11. 2024, usvojio Izvještaj o radu Nezavisne komisije za 2023. godinu, zajedno s preporukama sadržanim u Izvještaju.

2. Finansijsko poslovanje Nezavisne komisije

Odlukom Zajedničke komisije za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH o naknadama za rad u Nezavisnoj komisiji, broj: 03/5-50-14-11-11,9/16 od 14. 6. 2016, utvrđena je naknada članovima Nezavisne komisije u mjesečnom iznosu od jedne osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama BiH, što iznosi 600 KM. Član Nezavisne komisije ima pravo na naknadu samo ako prisustvuje sjednici Nezavisne komisije.

Finansijski plan i program Nezavisne komisije za 2025. godinu utvrđen je i jednoglasno usvojen na 14. sjednici, održanoj 10. 7. 2024:

- naknade članovima Nezavisne komisije - 52.000,00 KM
- detaljne kontrolne i ad hoc posjete zatvorima - 15.000,00 KM

(Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine i drugim ustanovama u skladu s potrebom).

Finansijski plan i program Nezavisne komisije za 2025. godinu je, u skladu s Poslovnikom o radu Nezavisne komisije, proslijeđen Zajedničkoj komisiji za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH.

Zajednička komisija za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH je na 10. sjednici, održanoj 26. i 27. 7. 2024, donijela odluku kojom se odobrava Finansijski plan i program Nezavisne komisije za 2025. godinu, broj: 03/5-50-14-11-10-2/24 od 31. 7. 2024.

Odjeljak B. Najavljene i nenajavljene posjete Nezavisne komisije

U 2024. godini (od 1. 1. do 31. 12) Nezavisna komisija obavila je sljedeće posjete zavodima u BiH

Nenajavljena posjeta Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine	22. 2. 2024.
Najavljena posjeta Kazneno-popravnog Zavodu Tuzla	24. 4. 2024.
Najavljena posjeta Kazneno-popravnog Zavodu Istočno Sarajevo „Kula“	10. 7. 2024.
Nenajavljena posjeta Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine	19. 8. 2024.
Nenajavljena posjeta Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine	29. 10. 2024.

1. Nenajavljena posjeta Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine od 22. 2. 2024.

Nenajavljena posjeta Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine obavljena je 22. 2. 2024. Posjeta je obavljena u sastavu: Zlatko Brkić, predsjednik Nezavisne komisije, Azra Alajbegović, prva zamjenica predsjednika Nezavisne komisije,

Nemanja Kovačević i Adis Drnda, članovi Nezavisne komisije, te Ivana Lovrić, sekretarka Nezavisne komisije.

Tokom posjete obavljen je razgovor s Erminom Zeleom, stručnim savjetnikom za upravljanje ljudskim resursima, i Hajrudinom Avdibegovićem, pomoćnikom komandira smjene u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH.

Predsjednik Nezavisne komisije Zlatko Brkić istaknuo je da je posjeta organizirana u skladu s Planom rada Nezavisne komisije za 2024. godinu u kojem su predviđene i nenajavljene posjete Zavodu. Istaknuo je da je u planu ove posjete, osim razgovora sa zaposlenima u Zavodu, predviđen obilazak Zavoda, kao i razgovor s pritvorenicima i zatvorenicima koji za tim iskazu potrebu.

Hajrudin Avdibegović, pomoćnik komandira smjene u Zavodu, istaknuo je da je na dan posjete ovog tijela u Zavodu ukupno smješteno 279 lica, od kojih je 206 zatvorenika i 73 pritvorenika.

Istaknuo je da problem predstavlja kapacitet pritvorenih lica. Naime, ukupni kapacitet je 50 lica, ali je zbog njihovog velikog broja proširen na 80, čime se narušavaju evropski standardi po pitanju smještaja.

Dalje, u razgovoru s članovima Nezavisne komisije istaknuli su da im veliki problem predstavljaju i migranti kojih trenutno u pritvoru ima 31. Teško se sporazumijevaju, obično je to na engleskom ili njemačkom jeziku, i vrlo malo vode računa o ličnoj higijeni.

Na upit članova Nezavisne komisije kakvi su odnosi među osobljem u Zavodu, jer je za ovakvu vrstu posla veoma važno i mentalno zdravlje zaposlenih, Ermin Zele je istaknuo da su oni još uvijek mlada institucija, ali da nastoje graditi svoj put. Do sada nije bilo incidenata, problemi i ako nastanu, rješavaju ih između sebe. Postoje disciplinske prijave, ali se 90% njih odnosi na nesavjestan rad. U 2023. godini bilo je 20-ak disciplinskih prijava i one su uglavnom bile zbog odnosa prema nadređenom, nedolaska na posao, spavanja na poslu i većinom su mjere kazne bile 10 do 30% smanjenje plaće. Zavod ima ukupno 262 zaposlenih.

Također, na upit članova Nezavisne komisije, istaknuli su da se testiranje na droge ne radi nad policijskim službenicima, nego samo nad zatvorenicima i pritvorenicima, te da sukoba između njih nije bilo.

Neposrednim obilaskom Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija pritvora i drugih mjera BiH konstatirano je sljedeće:

- Zatvorenici su smješteni u jednokrevetnim sobama od 12 kvadrata, u kojima se nalaze krevet i ormarić za lične stvari, sto i stolica. Sve sobe imaju velike prozore, s dovoljno dnevnog svjetla. Svaka soba ima sanitarni čvor, WC i kupatilo.

- Higijenski uslovi u sobama su dobri. Međutim, u pritvorskoj jedinici ispred soba u hodniku se nalazi razbacana obuća zatvorenika, što ostavlja dojam neurednosti te nije higijenski.

- Zavod ima kontrolnu sobu iz koje se upravlja videonadzorom, ali i sigurnosnim provjerama. Zavod je 24 sata pokriven kamerama.

- Zavod ima šest radionica (hala) od kojih su trenutno popunjene tri.

U jednoj hali nalaze se mašine za rezanje drveta u kojoj zatvorenici izrađuju razne drvene proizvode. Druga hala je od novembra 2023. iznajmljena građevinskoj firmi MAP koja se bavi izradom aluminijskih PVC prozora i vrata. Dovezli su svoje mašine za izradu, a zatvorenici su radna snaga. U trećoj hali je veliki vešeraj s najsavremenijim mašinama za pranje, sušenje i peglanje veša, kapaciteta 140-150 kg, te su trenutno u pregovorima s određenim brojem firmi za pružanje usluga.

- Zavod ima i ambulantu za primarnu zdravstvenu zaštitu koja je veoma dobro opremljena (laboratorija, radiologija, ultrazvuk, RTG, defibrilator, oftalmološka ambulanta, stomatološka ambulanta, fizioterapija, stacionar, soba za opservaciju, apoteka). Prilikom obilaska članovi Nezavisne komisije su razgovarali s ljekarom u Zavodu dr. Milošem Kosorićem. Razgovarali su o problemu na koji su ranije ukazivali zatvorenici u Zavodu, a to je da moraju sami plaćati lijekove. Ljekar je istaknuo da su svi lijekovi koje propiše ljekari u Zavodu besplatni, a one koji zatvorenici žele samoinicijativno moraju platiti. Istaknuo je i da imaju ugovor s Bolnicom „Srbija“ u Istočnom Sarajevu u koju transportuju zatvorenike na bolničko liječenje gdje se trenutno nalaze dva zatvorenika.

- Zavod raspolaže radionicama za razne sekcije u kojima su angažirani zatvorenici, a to su: šivanje, krojenje, rezbarska sekcija, origami sekcija i sl. Prilikom obilaska Zavoda članovi Nezavisne komisije su u jednoj od radionica za šivanje zatekli dva zatvorenika (Bosiljko Marković i Ramo Brkić) s kojima su obavili kratak razgovor. Istaknuli su da nemaju primjedbi

na uslove u Zavodu, da su sobe uredne, hrana dobra, jedino što imaju previše slobodnog vremena.

- Zatvorenicima je na raspolaganju i biblioteka s više od tri hiljade naslova, kao i prostorija u kojoj se nalazi 10-ak računara.

- U završnoj fazi je i pripremanje za puštanje u rad ženskog zatvora koji će se sastojati od dvije ćelije za pritvor i sedam ćelija za zatvor, ukupnog kapaciteta 14 lica.

Prilikom ove posjete članovi Nezavisne komisije obavili su razgovor s dva pritvorenika i dva zatvorenika koji su za tim izrazili želju.

I. Pritvorenik G. D.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije pritvorenik G.D. istaknuo je da nema većih primjedbi na uslove smještaja u Zavodu. Hrana i osoblje su dobri, sobe čiste i uredne, vruću vodu imaju svaku večer, omogućene su mu redovne posjete porodice, telefonski pozivi također svaku večer pet minuta. Najveći problem su im cijene u zavodskoj kantini koje su duplo veće nego vani. Kao primjer je naveo da su banane 5 KM, mandarine 5 KM, jabuke 4 KM.

II. Pritvorenik S. V.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije pritvorenik S. V. je također istaknuo da nema primjedbi na uslove u Zavodu. Sobe su čiste i uredne, svakih 15 dana im je na raspolaganju mašina za pranje veša, izlazak u šetnju je redovan, svaki dan mu je omogućen telefonski razgovor s porodicom. Bilo je zamjerki na hranu, ali se u zadnja dva-tri mjeseca popravila. Također, istaknuo je da je za svaku pohvalu odnos zavodskog osoblja prema pritvorenicima. Jedini problem za sada su cijene u zavodskoj kantini za koje smatra da su previsoke.

III. Zatvorenik Ž. T.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije zatvorenik Ž. T. je jedinu primjedbu imao na zavodsku kantu i cijene u njoj. Kao primjer istaknuo je da kilogram kafe u kantini košta 28 KM. Pohvalio je zdravstvenu zaštitu u Zavodu. S obzirom na to da ima zdravstvenih problema i da često na preglede mora ići vani, rekao je da to nikad nije bio problem.

IV.   Zatvorenik A. Š.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije zatvorenik A. Š. također je istaknuo da nema primjedbi na uslove boravka u Zavodu. Higijenski uslovi su dobri, uključen je u sportske aktivnosti i razne sekcije, a posebno je naglasio profesionalan pristup osoblja Zavoda u službi tretmana i osiguranja. Nije želio da se radno angažira jer će brzo odslužiti svoju kaznu. Kao i ostali zatvorenici i pritvorenici, imao je primjebdu na cijene u zavodskoj kantini.

Na osnovu navedenog, Nezavisna komisija daje sljedeće

P R E P O R U K E

- 1. Nezavisna komisija predlaže Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH da se uredi interijer hodnika u pritvorskoj jedinici tako da se ispred svake ćelije postavi cipelarnik, po mogućnosti s ladicama i od PVC materijala kako bi se lakše mogao čistiti.**
- 2. Nezavisna komisija predlaže Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH da redovno kontrolira usklađenost cijena u zavodskoj kantini u odnosu na cijene izvan Zavoda.**
- 3. Nezavisna komisija predlaže Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH da kontinuirano radi na proširenju radno-okupacionog tretmana zatvorenika.**

2. Najavljena posjeta Kazneno-popravnog Zavodu Tuzla od 24. 4. 2024.

Najavljena posjeta Kazneno-popravnog Zavodu Tuzla obavljena je 24. 4. 2024. Posjeta je obavljena u sastavu: Zlatko Brkić, predsjednik Nezavisne komisije, Azra Alajbegović, prva zamjenica predsjednika Nezavisne komisije, Nemanja Kovačević i Adis Drnda, članovi Nezavisne komisije, te Ivana Lovrić, sekretarka Nezavisne komisije.

Tokom posjete obavljen je razgovor s Ademom Mahovkićem, direktorom Kazneno-popravnog Zavoda Tuzla, Minelom Aliđanović, pomoćnicom direktora u Sektoru za pravne, opće i

zajedničke poslove, Asimom Aljićem, pomoćnikom direktora u Sektoru za poslove osiguranja, Danijelom Nikolićem, pomoćnikom direktora u Sektoru za radno-okupacione aktivnosti, Muzaferom Karićem, pomoćnikom direktora u Sektoru za odgoj kroz tretman osuđenih lica, i Sabinom Goletić, šeficom Odsjeka za matičnu evidenciju osuđenih lica koja obavlja i poslove odgajatelja.

Predsjednik Nezavisne komisije Zlatko Brkić istaknuo je da je posjeta organizirana u skladu s Planom rada Nezavisne komisije za 2024. godinu i radnim nalogom usvojenim na posljednjoj sjednici Nezavisne komisije, a kojim se, uz ostalo, predviđa razgovor s pritvorenicama i zatvorenicama iz nadležnosti Nezavisne komisije te obilazak prostorija Kazneno-popravnog zavoda Tuzla u kojima one borave.

Direktor Kazneno-popravnog Zavoda Tuzla Adem Mahovkić ukratko se zahvalio na posjeti članovima Nezavisne komisije te istaknuo da je na raspolaganju za sva eventualna pitanja. Naglasio je da je ovaj zavod poluotvorenog tipa sagrađen još u vrijeme Austro-Ugarske. Riječ je o kompleksnom zavodu koji se sastoji od Odjeljenja za zatvorenike - Kozlovac, Odjeljenja za zatvorenice i Pritvorskog odjeljenja. Odjeljenje za zatvorenike (Kozlovac) dislocirano je, udaljeno 5 km, dok su ostala odjeljenja u urbanom dijelu grada. Ono što predstavlja veliki problem je nedostatak prostora u svim odjeljenjima kao i Kozlovcu.

Direktor je istaknuo da je ukupan smještajni kapacitet Zavoda **300** mjesta od kojih je popunjeno oko **280**. Ukupni smještajni kapacitet za zatvorenike u Kozlovcu je **182**, a trenutno ih je smješteno **160**, za pritvorena lica ukupni smještajni kapacitet je **75**, a trenutno ih je smješteno **69** (**65** pritvorenika i **4** pritvorenice), s tim da trenutno u Zavodu **52** osuđenice izdržavaju kaznu.

Što se tiče osuđenica i pritvorenica koje su u nadležnosti Nezavisne komisije, na dan posjete Nezavisne komisije bile su **tri** zatvorenice, jedna zatvorenica je u bjekstvu od 2013, a jedna pritvorenica je prije mjesec dana napustila Zavod.

Direktor je istaknuo da kompletan sistem osiguranja mora biti i ovdje i u Kozlovcu, što predstavlja veliki problem za osoblje. Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u Zavodu su predviđena 192 policajca, a trenutno ih je zaposleno 139. Za pet policajaca je u toku konkursna procedura, a u planu je da od Federalnog ministarstva pravde traže da im odobre prijem još pet policajaca. Što se tiče odgajatelja, trenutno ih je zaposleno šest, plus pomoćnik direktora u Sektoru za odgoj kroz tretman osuđenih lica, a u toku je konkursna procedura za još jednog odgajatelja.

Kada je riječ o radno-okupacionom tretmanu osuđenih lica, direktor je istaknuo da su ranije imali privrednu jedinicu koja je djelovala sama za sebe, ali da sada te djelatnosti pripadaju Sektoru za radno-okupacione aktivnosti. Posjeduju određeni broj plastenika, dva traktora, domaće životinje (ovce, koke nosilje, junad), voćnjak i za sve to brinu se osuđena lica. Sva hrana se priprema u kuhinjama na oba mjesta i u njoj rade osuđena lica, najčešće zatvorenice uz nadzor instruktora. Također, Zavod ima i otvoreni restoran za treća lica, u kojem rade osuđena lica. Sav novac od prodaje hrane u restoranu ide u budžet.

Što se tiče zdravstvene njege zatvorenika, direktor je istaknuo da prema ZIKS-u zatvorenici imaju primarnu zdravstvenu zaštitu. Trenutno su u Zavodu zaposleni jedan ljekar i četiri medicinska tehničara. Imaju potpisan ugovor s Domom zdravlja u Tuzli, kao i Kantonalnom bolnicom. Zdravstveni radnici ujutro i navečer dijele terapiju zatvorenicima kojima je to propisano.

Prilikom obilaska prostorija u kojima borave zatvorenice iz nadležnosti Nezavisne komisije članovi su konstatirali da su smještene u četverokrevetnim i šestokrevetnim sobama koje ne zadovoljavaju uslove o standardima smještaja u skladu s članom 71. stav (2) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16). U sobama se nalaze krevet i ormarić za lične stvari, sto, stolica i TV. Sve sobe imaju velike prozore, s dovoljno dnevnog svjetla. Svaka soba ima sanitarni čvor, WC i kupatilo. Higijenski uslovi u sobama su relativno dobri.

Razgovor sa zatvorenicima

I. Zatvorenica E. V.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije zatvorenica E. V. istaknula je da nema većih primjedbi na uslove smještaja u Zavodu. Ima redovne posjete svake subote, ali joj smeta dužina posjeta te što su one ograničene i iza stakla. Što se tiče radno-okupacionog tretmana, istaknula je da je do početka pandemije COVID-19 radila u kuhinji, ali da se razboljela pa je od tada nesposobna za rad. Uključena je u društveno korisni rad: radi na uređenju cvijeća, šiša žene u Zavodu, pomagala je da se šiju maske i sl. Nema primjedbi na službeno osoblje, a posebno je naglasila profesionalan odnos s odgajateljima. S obzirom na njeno zdravstveno stanje, nema problema ni sa zdravstvenom zaštitom.

II. Zatvorenica A. B.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije zatvorenica A. B. istaknula je da nema većih primjedbi na uslove smještaja osim na zdravstvenu službu. Navodi da su u zaostatku s lijekovima, ne daju uputnice za specijaliste, nema ljekara i daju joj zamjenski lijek u odnosu na onaj koji je propisan. Kada je u pitanju radno-okupaciona terapija, uključena je u razne radionice, folklor, fitnes, u sve što pomaže da se izađe iz kolotečine. Radi u zavodskoj biblioteci pa najradije čita. Nema primjedbi na odgajatelje.

III. Zatvorenica J. B.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije zatvorenica J. B. istaknula je da je teški srčani bolesnik, ali nema primjedbi na zdravstvenu njegu. Zadovoljna je smještajem, ali je hrana loša i jednolična. S odgateljima ima profesionalan odnos i puno joj znače razgovori s njima. Uredno dobiva pakete izvana i do sada nije imala nikakvih problema.

Na osnovu navedenog, Nezavisna komisija daje sljedeće

P R E P O R U K E

- 1. Potrebno je da Ministarstvo pravde BiH uloži napore da, u saradnji s Federalnim ministarstvom pravde, poveća broj policijskih službnika u Kazneno-popravnim zavodu Tuzla, a u skladu s njihovim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.**
- 2. Potrebno je da Kazneno-popravni zavod Tuzla zatvorenicama osigura dovoljan broj kvadratnih metara po zatvoreniku, a u skladu s članom 71. stav (2) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16).**
- 3. Potrebno je da Kazneno-popravni zavod Tuzla zatvorenicama osigura raznovrsnu hranu kalorične vrijednosti propisane u članu 74. stav (2) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16).**

3. Najavljena posjeta Kazneno-popravnog Zavodu Istočno Sarajevo „Kula“ od 10. 7. 2024.

Najavljena posjeta Kazneno-popravnog Zavodu Istočno Sarajevo „Kula“ obavljena je 10. 7. 2024. Posjeta je obavljena u sastavu: Zlatko Brkić, predsjednik Nezavisne komisije, Azra Alajbegović, prva zamjenica predsjednika Nezavisne komisije, Nemanja Kovačević i Adis Drnda, članovi Nezavisne komisije, te Ivana Lovrić, sekretarka Nezavisne komisije.

Tokom posjete obavljen je razgovor s Vukašinom Crnjakom, direktorom Kazneno-popravnog zavoda Istočno Sarajevo „Kula“, Brankom Zubić, pomoćnicom direktora za tretman i odgoj, i Davorom Koprivicom, pomoćnikom direktora u Službi osiguranja.

Predsjednik Nezavisne komisije Zlatko Brkić istaknuo je da je posjeta organizirana u skladu s Planom rada Nezavisne komisije za 2024. godinu i Radnim nalogom usvojenim na posljednjoj sjednici Nezavisne komisije, a kojim se, uz ostalo, predviđa razgovor s pritvorenicama i zatvorenicama iz nadležnosti Nezavisne komisije te obilazak prostorija Kazneno-popravnog zavoda Istočno Sarajevo „Kula“ u kojim one borave.

Direktor Kazneno-popravnog zavoda Istočno Sarajevo „Kula“ Vukašin Crnjak ukratko se zahvalio na posjeti članovima Nezavisne komisije te istaknuo da je na raspolaganju za sva eventualna pitanja. Istaknuo je da je Zavod poluotvorenog tipa koji se sastoji od odjeljenja za zatvorenike, odjeljenja za zatvorenice, pritvorskog odjeljenja i vaspitno-popravnog doma za maloljetna lica. Naglasio je da su svi zatvorenici i pritvorenici iz nadležnosti Suda BiH, po otvaranju, premješteni u Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH (Državni zatvor). U ovom zavodu ostale su samo pritvorenice i zatvorenice s prebivalištem u Republici Srpskoj. Prema izjavi direktora Vukašina Crnjaka, u vrijeme posjete u Zavodu je bila smještena jedna osuđenica iz nadležnosti Nezavisne komisije, dok pritvorenicu nije bilo. Ukupni kapacitet ženskog odjeljenja u ovom zavodu je 24 mjesta. Direktor je istaknuo, a u šta su se članovi Nezavisne komisije uvjerali obilaskom Zavoda, da je ženski paviljon u Zavodu potpuno renoviran u maju 2012. godine i fizički je odvojen od muškog paviljona. Sastoji se od soba s po pet ležajeva i sve su opremljene ormarima i TV-prijemnicima. U sklopu paviljona je dnevni boravak koji se sastoji od dvosjeda, trosjeda, stola i TV-prijemnika. Također, tu je i kuhinja s frižiderom, šporetom i mokrim čvorom. U slobodno vrijeme zatvorenicama su na raspolaganju razne sekcije, kao i sportske aktivnosti.

Tokom razgovora s upravom Kazneno-popravnog zavoda Istočno Sarajevo „Kula“ kao problem u radu istaknuta je neusklađenost ZIKS-a BiH i Republike Srpske koja se ogleda u različitim pravima osuđenika i korištenju pogodnosti.

Što se tiče materijalno-tehničkih uslova u Zavodu, direktor je istaknuo da nemaju većih problema te da se uklapaju u budžetske okvire Republike Srpske iz kojeg se i finansiraju. Kada je riječ o kadrovskoj popunjenosti prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u službi osiguranja i tretmana, sva radna mjesta su popunjena. Imaju dva ljekara po ugovoru (ljekar opće prakse i psihijatar), dva psihologa, dva pedagoga, socijalne radnike i dovoljno stručnog osoblja. Ambulanta i pristup zdravstvenoj službi dostupni su 24 sata. Stalno su zaposlena dva medicinska tehničara i stomatolog.

Razgovor sa zatvorenicom

Zatvorenica A. M.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije zatvorenica A. M. istaknula je da nema primjedbi na uslove smještaja u Zavodu. Ima redovne posjete svakog vikenda. Što se tiče radno-okupacionog tretmana, zaposlena je u vešeraju i tu je vrlo zadovoljna. Uključena je i u razne sekcije, kreativnu i dramsku sekciju, a pohađa i kurs njemačkog jezika. U slobodno vrijeme čita knjige, s drugim zatvorenicama igra društvene igre, pomaže u stakleniku. S obzirom na njeno zdravstveno stanje (ima epilepsiju i problem sa štitnom), nema problema sa zdravstvenom njegom, redovno dobiva terapiju. Na hranu također nema primjedbi. Uključena je u grupne i individualne programe podrške s psihologom.

Na osnovu navedenog, Nezavisna komisija daje sljedeću

P R E P O R U K U

- 1. Potrebno je da Vijeće ministara BiH i Ministarstvo pravde BiH ulože napore da se što prije osposobi ženski paviljon u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH kako bi sve zatvorenice i pritvorenice nad kojima se izvršavaju**

krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud BiH bile na jednom mjestu.

4. Nenajavljena posjeta Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine od 19. 8. 2024.

Nenajavljena posjeta Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine obavljena je 19. 8. 2024. Posjeta je obavljena u sastavu: Zlatko Brkić, predsjednik Nezavisne komisije, Azra Alajbegović, prva zamjenica predsjednika Nezavisne komisije, Nemanja Kovačević i Adis Drnda, članovi Nezavisne komisije, te Ivana Lovrić, sekretarka Nezavisne komisije.

Tokom posjete obavljen je razgovor s Arnelom Baščaušević, stručnom savjetnicom za zaštitu ljudskih prava zatvorenika, i Milenom Vidovićem, šefom osiguranja u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH.

Predsjednik Nezavisne komisije Zlatko Brkić istaknuo je da je posjeta organizirana u skladu s Planom rada Nezavisne komisije za 2024. godinu u kojem su predviđene i nenajavljene posjete Zavodu. Istaknuo je da je u planu ove posjete, osim razgovora sa zaposlenima u Zavodu, predviđen i razgovor s pritvorenicima i zatvorenicima koji su se pisanim putem obratili Nezavisnoj komisiji i iskazali potrebu za tim.

Milenko Vidović, šef osiguranja u Zavodu, na početku se izvinio članovima Nezavisne komisije i istaknuo da je uprava Zavoda na službenom putovanju u Sjedinjenim Američkim Državama, a da je osoba koja ga mijenja u odsustvu trenutno na godišnjem odmoru.

Milenko Vidović istaknuo je da su na dan posjete ovog tijela u Zavodu ukupno smještene **293** lica, od kojih je **75** pritvorenika. U odjeljenju C smještene su **93** zatvorenika, **75** ih je smješteno u odjeljenju B, a **51** u odjeljenju A. **24** zatvorenika su trenutno na vanzavodskim pogodnostima, a jedan zatvorenik je na vanzavodskom liječenju na Kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu. Istaknuo je da im veliki problem predstavljaju strani državljani u pritvoru, kojih u ovom trenutku ima 35 jer se s njima teško sporazumijevaju.

Na upit članova Nezavisne komisije kakvi su odnosi među osobljem u Zavodu te kakvo je stanje po pitanju popunjenosti zaposlenih, istaknuli su da je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i

sistematizaciji radnih mjesta predviđeno 202 zaposlenih, a trenutno je zaposleno 188. Veliki problem predstavljaju male plaće zavodskih policajaca te mnogi, čim se ukaže prilika za to, prelaze u entitetske zavode, o čemu je Nezavisna komisija i ranije pisala. Od početka 2024. godine 12 zavodskih policajaca otišlo je u entitetske zavode. Također, smatraju da je prisutna i zloupotreba bolovanja, trenutno je na bolovanju 18 zavodskih policajaca. Već četiri godine traže da im se omogući sistematski pregled za sve zaposlene u Zavodu, ali uzalud. Vidović je istaknuo da je u prethodnom periodu kod 20-ak zavodskih policajaca uočio problem psihološke prirode te ih je poslao na vanredni zdravstveni pregled.

Dalje, istakli su kako je u nadležnosti Ministarstva pravde BiH činovanje policajaca. U više navrata su tražili da im se odobri činovanje, ali im nikad nije odgovoreno.

Prilikom ove posjete članovi Nezavisne komisije obavili su razgovor s jednim pritvorenikom i dva zatvorenika koji su za tim izrazili želju.

I. Pritvorenik R. D.

Pritvorenik R. D. se Nezavisnoj komisiji pismenim putem obratio dva puta, i to 10. 7. 2024. i 24. 7. 2024. U svojim predstavkama ističe da ga uprava Zavoda bespravno zadržava u pritvoru. Naime, u predstavci od 10. 7. 2024. ističe da mu je rješenjem Suda BiH od 8. 6. 2024. određena mjera pritvora u trajanju od 30 dana, što smatra da je isteklo 7. 7. 2024. Smatra da je u skladu sa Zakonom BiH o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera i Pravilnikom o kućnom redu Zavoda trebao biti otpušten iz Zavoda 5. 7. 2024. zato što mu ni na taj dan, a ni do 7. 7. 2024. (koji pada u nedjelju), nije uručeno novo rješenje o produženju pritvora. U predstavci koju je uputio Nezavisnoj komisiji 24. 7. 2024. također ističe da ga uprava Zavoda bespravno zadržava u pritvoru već dvije sedmice. Ističe da su mu 8. 7. 2024. pokušali lično uručiti novo rješenje Suda, ali ga je odbio primiti. Rješenje su mu uručili putem pošte 9. 7. 2024. U svojoj predstavci ističe da je neprihvatljivo da se drži bespravno u pritvoru i da mu se naknadno uručuje novo rješenje Suda BiH te da je na slobodi trebao biti 5. 7. 2024. jer mu do tada nije uručeno novo rješenje.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije pritvorenik R. D. ponovio je svoje navode iz predstavki te moli članove Nezavisne komisije da preduzmu odgovarajuće mjere.

S obzirom na to da u trenutku posjete članova Nezavisne komisije u Zavodu nije bilo nikoga od uprave Zavoda, jedino što su mogli jeste da pritvoreniku obećaju da će naknadno ispitati sve navode na koje se žali.

II.   Zatvorenik E. B.

Zatvorenik E. B. obratio se Nezavisnoj komisiji pismenim putem 15. 8. 2024. U svojoj predavci moli članove Nezavisne komisije da ga hitno posjete kako bi svoje probleme iznio usmenim putem. Ističe da problem ne može iznijeti pismenim putem jer se njegova pošta cenzurira - čita - skriva i ne dolazi na adresu primaoca, što predstavlja kršenje zatvorskih ljudskih prava. U predavci ističe da je u Zavodu diskriminiran po mnogim osnovama, a najviše na etničkoj, nacionalnoj, rasnoj i vjerskoj osnovi te da pojedini službenici otvoreno prema njemu izazivaju i rasipaju mržnju, razdor i netrpeljivost te postupaju nečovječno, krše ljudska prava i prijete mu linčom. Također, u predavci ističe da mu zabranjuju da piše i skrivaju mu poštu. U predavci navodi da prema njemu primjenjuju i fizičku silu. Potpuno je izoliran i nema komunikaciju ni sa službenicima ni s drugim zatvorenicima. Nema prava na rad, slobodne aktivnosti, ni kontakt s vanjskim svijetom.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije zatvorenik E. B. je ponovio navode iz predavke te je informirao članove Nezavisne komisije o incidentu koji se desio nakon posjete ovog tijela 20. 9. 2023. Naime, zatvorenik E. B. ističe da ga je 27. 9. 2023. zavodski policajac Marko Paprica, u prisustvu još tri zavodska policajca, verbalno napao, fizički nasrnuo na njega, te vrijeđao na nacionalnoj osnovi. Zatvorenik E. B. ističe da se nakon incidenta javio na ljekarski pregled prilikom kojeg ga je pregledala dr. Mirela Šagolj.

Također, zatvorenik E. B. ističe da mu je nakon tog incidenta onemogućena pismena korespondencija s Nezavisnom komisijom, tako što podnesak koji je adresirao na Nezavisnu komisiju nije poslan Nezavisnoj komisiji iz njemu nepoznatih razloga te da mu se konstantno otvaraju i cenzuriraju pisma i drugi podnesci koje upućuje nadležnim institucijama.

S obzirom na to da u trenutku posjete članova Nezavisne komisije u Zavodu nije bilo nikoga od uprave Zavoda, članovi Nezavisne komisije naknadno će utvrditi sve navode na koje se zatvorenik E. B. žali.

III.   Zatvorenik M. J.

Zatvorenik M. J. se Nezavisnoj komisiji obratio pismenim putem 23. 7. 2024. zahtjevom da ga posjete članovi Nezavisne komisije.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije zatvorenik M. J. istaknuo je da trenutno nema problema u Zavodu. Od kada je obavio razgovor s upravnikom Zavoda, sve je krenulo nabolje. Premješten je u paviljon A1 iz kojeg mu je dozvoljeno korištenje kantine, dozvoljeno mu je da upražnjava vjerske obrede. Zaposlio se u kuhinji. Nema problema ni kad su u pitanju posjete. U posjeti mu je bila majka.

Na osnovu navedenog, Nezavisna komisija daje sljedeće

P R E P O R U K E

- 1. Potrebno je da uprava Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH vodi računa da se rješenja o produženju pritvora, ako su zaprimljena, blagovremeno dostave pritvorenicima.**
- 2. Potrebno je da uprava Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH omogući nesmetano ostvarivanje prava zatvorenim i pritvorenim licima za slanje pismenih podnesaka Nezavisnoj komisiji.**
- 3. Potrebno je da upravnik Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH u slučaju odsustva izvrši prijenos ovlaštenja u skladu s važećim zakonima i propisima kako bi se osiguralo nesmetano funkcioniranje Zavoda.**

- 5. Nenajavljena posjeta Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine od 29. 10. 2024.**

Nenajavljena posjeta Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine obavljena je 29. 10. 2024. Posjeta je obavljena u sastavu: Zlatko Brkić, predsjednik Nezavisne komisije, Azra Alajbegović, prva zamjenica predsjednika Nezavisne komisije, Nemanja Kovačević i Adis Drnda, članovi Nezavisne komisije, te Ivana Lovrić, sekretarka Nezavisne komisije.

Tokom posjete obavljen je razgovor s upravnikom Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH Sinišom Perkovićem, šefom osiguranja u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH Milenom Vidovićem i pomoćnicom upravnika Ines Krtalić.

Predsjednik Nezavisne komisije Zlatko Brkić istaknuo je da je posjeta organizirana u skladu s Planom rada Nezavisne komisije za 2024. godinu u kojem su predviđene i nenajavljene posjete Zavodu. Istaknuo je da je u planu ove posjete, osim razgovora sa zaposlenima u Zavodu, predviđen i razgovor s pritvorenima i zatvorenima koji su se pisanim putem obratili Nezavisnoj komisiji i iskazali potrebu za tim.

U uvodu u razgovor s članovima Nezavisne komisije upravnik Zavoda Siniša Perković istaknuo je da je Zavod počeo raditi prije četiri godine i da do sada nisu imali ni jedan ozbiljan problem. Najveći problem predstavlja nedostatak zavodskih službenika, što bi dijelom mogli prevazići činovanjem, tj. unapređenjem zavodskih službenika. Trenutno u Zavodu postoje zavodski službenici koji ispunjavaju uslove za unapređenje u čin starijeg policajca. Njihovim unapređenjem otvorila bi se radna mjesta za čin mlađeg policajca za koje ima interesa. Upravnik je podsjetio članove Nezavisne komisije da je Zavod raspisao javni konkurs za 9 policajaca u činu mlađeg policajca i 13 u činu starijeg policajca. Međutim, za mjesto stariji policajac javilo se samo 6 kandidata (od kojih su 3 ispunjavala uslove). Razlog tome su znatno veće plaće zavodskih čuvara na drugim nivoima vlasti. Upravnik je istaknuo da se u više navrata obraćao Ministarstvu pravde BiH jer je ono jedino nadležno da pokrene proceduru unapređenja policijskih službenika, ali do danas se ništa nije riješilo.

Također, smatra da je prisutna i zloupotreba bolovanja, u jednom trenutku je na bolovanju bilo 29 zavodskih policajaca, ali protiv toga ne može ništa učiniti. U ovom trenutku nedostaje 36 policijskih službenika, a tri su pred penziju.

Milenko Vidović, šef osiguranja u Zavodu, istaknuo je da su na dan posjete ovog tijela u Zavodu ukupno smještena 282 zatvorenika i pritvorenika, 60 pritvorenih lica i 222 zatvorena lica. Od toga ih je 12 na vanzavodskim pogodnostima, a jedan zatvorenik je na bolničkom liječenju. Istaknuo je i da će u narednom periodu morati preduzeti mjere pojačanog osiguranja u Zavodu jer smatra da se situacija vani uvijek na neki način može reflektirati i unutra.

Upravnik je istaknuo da su povećali kapacitet pritvorske jedinice s 50 na 80 pritvorenika. Također je istaknuo da je u toku procedura puštanja u rad ženskog zatvora koji će se sastojati od

dvije ćelije za pritvor i sedam ćelija za zatvor, ukupnog kapaciteta 14 osoba. Potrebno je samo da Vijeće ministara BiH usvoji Izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Zavodu, a koje se odnose na popunjavanje ženskih zavodskih službenica u ženskom zatvoru (povećanje za 10 zavodskih službenica). Istaknuo je da je ženski zatvor u potpunosti odvojen, imaju posebne ćelije, posebno mjesto i vrijeme za šetnju.

Milenko Vidović istaknuo je da već četiri godine traže da im se omogući sistematski pregled za sve zaposlene u Zavodu, ali uzalud. Ministarstvo pravde BiH je također nadležno da pokrene proceduru za sistematski. Vidović je istaknuo da je u prethodnom periodu kod 20-ak zavodskih policajaca uočio problem psihološke prirode te ih je poslao na vanredni zdravstveni pregled.

Upravnik je istaknuo da ima dobru komunikaciju s Ministarstvom pravde BiH i Sektorom za izvršenje krivičnih sankcija i rad kaznene ustanove.

Prilikom ove posjete članovi Nezavisne komisije obavili su razgovor s jednim pritvorenikom i jednim zatvorenikom koji su izrazili želju za tim.

I. Pritvorenik R. D.

Pritvorenik R. D. se Nezavisnoj komisiji pismenim putem obratio dva puta, i to 10. 7. 2024. i 24. 7. 2024. Članovi Nezavisne komisije su prilikom prošle posjete Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH obavili razgovor s pritvorenikom, saslušali ga te obećali da će ispitati sve navode na koje se žali. U međuvremenu, Nezavisna komisija je u više navrata pismenim putem tražila očitovanje Zavoda na predstavljenke pritvorenika R. D. te ga ovom prilikom upoznala o saznanjima do kojih je došla. Pritvorenik R. D. prihvatio je informacije Nezavisne komisije.

Drugih primjedbi na uslove smještaja pritvorenik R. D. nije imao.

II. Zatvorenik N. K.

Zatvorenik N. K. se Nezavisnoj komisiji obratio pismenim putem 10. 10. 2024. gdje je detaljno opisao svoj problem. Naime, zatvorenik N. K. je istaknuo da je u Zavodu bio radno angažiran od 1. 4. 2022. na poslovima molera. Svoj posao obavljao je savjesno i odgovorno sve do početka 2023. godine kada mu se zdravstveno stanje pogoršalo i od tada počinju njegovi problemi koje je u predstavljenosti detaljno opisao. Članovi Nezavisne komisije u razgovoru sa zatvorenikom N. K.

istaknuli su da će naknadno ispitati sve navode na koje se žali i o tome ga pismenim putem obavijestiti.

III. Zatvorenik E. B.

Zatvorenik E. B. obratio se Nezavisnoj komisiji pismenim putem 18. 10. 2024. U svojoj predstavi moli članove Nezavisne komisije da ga hitno posjete, međutim, zatvorenik E. B. odbio je razgovor s članovima Nezavisne komisije.

Na osnovu navedenog, Nezavisna komisija daje sljedeće

P R E P O R U K E

- 1. Potrebno je da Ministarstvo pravde BiH što prije donese potrebne podzakonske akte koji su neophodni za provođenje postupka unapređenja zavodskih službenika i popunjavanje odgovarajućih radnih mjesta u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH.**
- 2. Potrebno je da Ministarstvo pravde BiH što prije omogući provođenje sistematskog pregleda za sve zaposlene u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH, s posebnim naglaskom na mentalno zdravlje zaposlenih.**
- 3. Potrebno je da uprava Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH prilikom određivanja i upućivanja zatvorenika na radno-okupacioni tretman uzme u obzir trenutne psihofizičke sposobnosti za obavljanje pojedinačnih poslova.**

Odjeljak C. Javnost rada

Sjednice Nezavisne komisije pratili su zaposleni u Sektoru za odnose s javnošću Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH, a predsjednik Nezavisne komisije je, na zahtjev predstavnika medija u BiH, davao i usmene izjave u vezi s radom Nezavisne komisije.

Prema članu 17. Poslovnika o radu Nezavisne komisije, podaci i informacije koje se prikupe tokom kontrole, te sadržaj obavljenih razgovora s licima lišenim slobode, kao i drugim licima koja mogu dati relevantne podatke povjerljive su prirode.

Odjeljak D. Administrativno-tehnička podrška u radu

Zajednička služba Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH, u skladu s članom 24. Poslovnika o radu Nezavisne komisije, pružala je svu administrativno-tehničku i stručnu podršku u radu Nezavisne komisije. Zajednička služba osigurala je potrebne uslove za rad Nezavisne komisije angažiranjem stručnog osoblja, ali i osiguravanjem materijalno-tehničkih i drugih uslova za nesmetan rad.

POGLAVLJE IV. PREPORUKE

Nezavisna komisija predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH da usvoji ovaj izvještaj s navedenim preporukama:

- 1. Potrebno je da uprava Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH kontinuirano radi na proširenju radno-okupacionog tretmana zatvorenika, a prilikom određivanja i upućivanja zatvorenika na radno-okupacioni tretman posebno uzme u obzir trenutne psihofizičke sposobnosti zatvorenika za obavljanje pojedinačnih poslova.**
- 2. Potrebno je da Vijeće ministara BiH i Ministarstvo pravde BiH ulože napore da se što prije osposobi i pusti u funkciju ženski paviljon u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH kako bi sve zatvorenice i pritvorenice nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud BiH bile na jednom mjestu.**

3. Potrebno je da uprava Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH vodi računa da se rješenja o produženju pritvora, ako su zaprimljena, blagovremeno dostave pritvorenicima.
4. Potrebno je da se ustanovi tačan postupak prijenosa ovlaštenja od upravnika Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH na druge osobe u slučaju njegovog odsustva ili službene spriječenosti obavlja dužnosti u skladu s važećim zakonima i propisima kako bi se osiguralo zakonito i nesmetano funkcioniranje Zavoda.
5. Potrebno je da Ministarstvo pravde BiH što prije donese potrebne podzakonske akte koji su neophodni za provođenje postupka unapređenja zavodskih službenika i popunjavanje odgovarajućih radnih mjesta u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH.
6. Potrebno je da Ministarstvo pravde BiH što prije omogući provođenje godišnjeg sistematskog pregleda za sve zaposlene u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH, s posebnim naglaskom na mentalno zdravlje zaposlenih.
7. Neophodno je da uprava Zavoda, u saradnji s Ministarstvom pravde BiH, kontinuirano radi na popunjavanju radnih mjesta u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH u skladu sa usvojenim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

PRILOG: Tabelarni prikaz održanih sjednica u 2024. i sastav članova Nezavisne komisije

**TABELARNI PRIKAZ ODRŽANIH SJEDNICA I PRISUSTVO ČLANOVA
NEZAVISNE KOMISIJE U 2024. GODINI**

Broj i datum održavanja sjednice	Ime i prezime člana Nezavisne komisije				
	Zlatko Brkić	Azra Alajbegović	Nemanja Kovačević	Adis Drnda	Negosava Stjepanović
8. sjednica 29.1.2024.	+	+	+	+	
9. sjednica 22.2.2024.	+	+	+	+	
10. sjednica 25.3.2024.	+	+	+	+	
11. sjednica 24.4.2024.	+	+	+	+	
12. sjednica 28.5.2024.	+	+	+	+	
13. sjednica 6.6.2024.	+	+	+	+	
14. sjednica 10.7.2024.	+	+	+	+	
15. sjednica 19.8.2024.	+	+	+	+	
16. sjednica 16.9.2024.	+	+	+	+	
17. sjednica 29.10.2024.	+	+	+	+	
18. sjednica 6.11.2024.	+	+	+	+	
19. sjednica 9.12.2024.	+	+	Opravidano odsutan	+	+

Napomena:

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je na 18. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 21. maja 2024. godine, i na 15. sjednici Doma naroda, održanoj 12. novembra 2024. godine, donijela Odluku o izboru jednog člana Nezavisne komisije za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine, broj: 01,02-34-1-731/24 od 12.11.2024. Ovom odlukom, koja je stupila na snagu objavom u „Službenom glasniku BiH“, broj 79/24, od 19.11.2024., Negosava Stjepanović imenuje se za člana Nezavisne komisije za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine.